

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 2. decembra 2013. god.
Br.ref.:RK509/13

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI 79/12

Podnosilac

Tanasko Đorđević i ostali

**Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosovo MIcRev. 377/2009, od
8. maja 2012. god.**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosioci zahteva su gd. Tanasko Đorđević, gđa. Milorotka Jelić, gd.Srboljub Đorđević, gđa. Serafina Đorđević, gđa. Jagoda Janković i gd. Milorad Đorđević iz Prizrena, koje na osnovu ovlašćenja zastupa gd. Bashkim Nevzati, advokat iz Prizrena.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda Vrhovnog suda Kosovo MIcRev. 377/2009, od 8. maja 2012. god., koja je uručena podnosiocu zahteva 12. jula 2012. god., kojom je preinačena presuda Okružnog suda u Prizrenu i odbačena tužba podnosioca zahteva o poništenju ugovora o poklonu nepokretnosti uključenih u navedenom ugovoru Leg. br. (Posl. br. Ov.) 956/59 od 7. oktobra 1959. god., zaključen između pretka tužilaca kao poklonodavca i opštine Prizren u svojstvu poklonoprimca.

Predmetna stvar

3. Podnosioci zahteva osporavaju presudu Vrhovnog suda Kosovo MIcRev. 377/2009, od 8. maja 2012. god., tvrdeći da je povređen član 46 [Zaštita Imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Član 113.7 Ustava, član 22. Zakona o Ustavnom sudu Kosova (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56.2 Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovník).

Postupak pred sudom

5. Dana 24. avgusta 2012. god., podnosioci su podneli zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 27. septembra 2012. god., Ustavni sud je obavestio podnosioca zahteva, Opštinski sud u Prizrenu, Okružni sud u Prizrenu i Vrhovni sud Kosova da je pokrenut postupak ocene ustavnosti odluka u vezi sa slučajem br. KI 79/12.
7. Odlukom predsednika (br. GJR. 79/12, od 4. septembra 2012. god.), sudija Ivan Čukalović je imenovan za sudiju izvestioca. Istog dana, odlukom predsednika br. KSH. 79/12, imenovano je veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Enver Hasani, članovi veća.
8. Dana 19. novembra 2013. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 7. oktobra 1959. god., zaključen je ugovor Leg. br. 956/59 o poklonu između Jovanke Miletić Dejanović, iz Prizrena, kao poklonodavca, na jednoj

strani i ondašnjeg Narodnog odbora opštine Prizrena, kao poklonoprimaoca, na drugoj strani, prema kome je poklonodavac poklonio poklonoprimaocu katastarske parcele: br. 4/168/2 u površini od o. 47,00 ha; br. 5/229 u površini od o. 30,00 ha; br. 5/236 u površini od o.92,00 ha; i br. 5/316 u površini od o.38,00 ha u katastarskoj zoni Prizren, koje su bile upisane na ime pretka tužilaca.

10. Na osnovu ugovora, ova parcela je prešla u društveno vlasništvo na ime Skupštine Opštine Prizren.
11. Bivša vlasnica gore opisane nepokretnosti je preminula 15. marta 1967. god., ostavljajući za sobom Grozdanu Đorđević, koja je, takođe, umrla i za sobom ostavila tužioce kao naslednike u redovnim sudovima, koje pred sudom zastupa podnosilac zahteva.
12. Neodređenog dana tokom 1997. god., naslednici sada pokojne Jovanke Jovanović, tužbom su pokrenuli postupak u Opštinskom sudu u Prizrenu, radi poništenja ugovora i vraćanja nepokretnosti, nakon što su zaključili da je ugovor o poklonu potpisan pod pretnjom i nije predstavljao njenu slobodnu volju. Tužiocima su u ovom postupku tražili od Opštinskog suda u Prizrenu povraćaj vlasništva nad katastarskom parcelom br. 5/316 koja je sada upisana na ime SO Prizren kao katastarska parcela br. 2035 u površini od 0.38,67 ha, katastarske parcele 5/236 koja je sada upisana na ime PIK "Progress-Export" iz Prizrena, i katastarske parcele br. 5070 sa površinom od 0.94,74 ha koja je upisana na ime M.K.
13. Opštinski sud u Prizrenu, nakon razmatranja dokaza i svedočenja svedoka, doneo je presudu C. br. 1067/97 od 12. decembra 2007. god., kojom je usvojio tužbu i tužbeni zahtev tužilaca i našao da je ugovor o poklonu nepokretnosti Leg. br. 956/59, od 7. oktobra 1959. god., zaključen između Jovanke Miletić Dejanović, iz Prizrena, kao poklonodavac, s jedne strane i opštine Prizren, kao poklonoprimac sa druge strane, nevažeći.
14. U svojoj odluci, Opštinski sud u Prizrenu je naglasio:

"Sud je ocenio izjave navedenih svedoka, zato što se njihove izjave u potpunosti slažu i potvrđuju činjenicu da je ugovor o poklonu zaključen pod pritiskom i nije bio izraz dobre volje poklonodavca. Stoga je ugovor, kao takav, apsolutno ništavan u smislu Zakona o prometu nepokretnosti, Zakon koji je primenjiv na Kosovu u smislu Uredbe br. 1999/24".
15. Tuženi (SO Prizren i PIK „Progress-Export“) su se blagovremeno, pojedinačnim žalbama protiv ove presude, obratili Okružnom sudu u Prizrenu *"osporavajući istu zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka, pogrešnog i nepotpuno utvrđivanja činjenično stanja i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se osporena presuda ukine i da se predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje"*.
16. Dana 1. decembra 2008. god., Okružni sud u Prizrenu, odlučujući po žalbi, doneo je presudu Ac.br. 143/04, kojom je odbio kao neosnovane žalbe tuženih i potvrdio je presudu Opštinskog suda u Prizrenu C. br. 1067/97.

17. Okružni sud u Prizrenu je u svojoj presudi, između ostalog, naglasio *“Prvostepeni sud je potvrđivanjem odlučujućih činjenica pravilno odlučio kada je potvrdio da je ugovor o poklonu Leg. br. 956 / 59 ništavan. O ovome su u presudi prvog stepena dati ubedljivi razlozi sa kojima se i ovaj sud slaže u potpunosti i kao takve ih prihvata.”*
18. Protiv presude Okružnog suda u Prizrenu, Javni tužilac Kosova je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti *“zbog bitnih povreda odredbi parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se presude nižestepeni sudova ukinu i da se predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje“*. U isto vreme je i opština Prizren podnela reviziju *“zbog bitnih povreda parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se preinače presude nižestepeni sudova, tako što će se odbiti tužbeni zahtev tužilaca ili da se predmet poništi i da se pitanje vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje”*.
19. Dana 8. maja 2012. god., Vrhovni sud Kosovo je doneo presudu MIcRev. br. 377/2009 kojim je našao da su nižestepeni sudovi pogrešno primenili materijalno pravo i preinačio je presude ovih sudova.
20. U delu obrazloženja svoje presude, Vrhovni sud je naglasio:

“Ugovor o poklonu koji je zaključen 30.9.1959. god., kako proizilazi iz kopije ugovora, a koji se nalazi u spisima predmeta, i u ovom slučaju ne mogu da se primene odredbe Zakona o obligacionim odnosima, koji je stupio na snagu 1.10.1978. god., čije se odredbe prema članu 1106. ovog Zakona neće primeniti u obligacionim odnosima pre stupanju na snagu ovog Zakona”.

[...]

“Čak i da se pretpostavlja da je nedostajao izraz volje od strane ugovorene stranke zbog pretnje, greške ili prevare, prema opštim pravilnima građanskog prava, ovakav ugovor bi bio relativno nevažeći i poništavanje ugovora zbog ovih razloga može da se zatraži u roku od godinu dana od dana saznanja o opasnosti, prestanka uzroka pretnje, dok se ovakvo pravo gubi u objektivnom roku od tri godine”.

[...]

“Zbog činjenice da su istekli svi rokovi za zahtevanje relativne ništavnosti ugovora, rokovi koji su prekluzivni, u ovom slučaju se ne može tražiti ništavnost ugovora nakon isteka roka od preko 38 godina, kao što su postupili tužioci u ovom slučaju”.

Navodi podnosioca zahteva

21. Podnosioci zahteva osporavaju presudu Vrhovnog suda Kosova, MIcRev.br. 377/2009, od 8. maja 2012. god., tvrdeći da *“na osnovu člana 54. Ustava*

Republike Kosovo, svako uživa pravo za sudsku zaštitu u slučaju povrede ili negiranja nekog prava garantovanog Ustavom ili zakonom, kao i pravo na delotvorna pravna sredstva ako se tvrdi da je takvo pravo povređeno“.

22. Podnosioci zahteva tvrde da je Vrhovni sud sa odlukom MIcRev.br. 377/2009 povredio član 46 [Zaštita Imovine] Ustava, koji naglašava da svako fizičko i pravno lice ima pravo na svoju imovinu i niko ne može da se liši svoje imovine.

Prihvatljivost zahteva

23. Sud prvo treba da ispita da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti određene Ustavom, i dalje navedene u Zakonu i u Poslovniku o radu Suda.

24. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. 7 Ustava koji propisuje:

„Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom“.

25. Sud se, takođe, poziva na član 48. Zakona, koji propisuje:

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

26. Štaviše, pravilo 36 (1) c) i (2) a) i b) Poslovnika o radu, propisuje:

“(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

[...]

c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.

(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...]

a) da zahtev nije prima facie opravdan;

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava“.

27. U ovom slučaju, Sud primećuje da podnosioci zahteva osporavaju odluku Vrhovnog suda, kojom tvrde da su im povređena prava i slobode garantovana Ustavom i međunarodnim instrumentima, kao posledica pogrešne konstatacije činjenica i pogrešne primene zakona od strane Vrhovnog suda.

28. Nakon razmatranja slučaju u celosti, Ustavni sud ne može da zaključi da su odgovarajući postupci u Vrhovnom sudu na neki način bili nepravični ili

proizvoljni (Vidi, *mutatis mutandis*, Shub protiv Litvanije, odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06, od 30. juna 2009. god.).

29. Ustavni sud ponavlja da nije sud četvrtog stepena, kada razmatra odluke donete od strane nižestepenih sudova. To je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz protiv Španije [GC], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).
30. Podnosioci zahteva nisu podneli nikakav *prima facie* dokaz koji ukazuje na povredu njegovih ustavnih prava (Vidi, Vanek protiv Slovačke Republike, odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 53363/99 od 31. maja 2005. god.). Podnosioci zahteva ni na koji način nisu podržali svoj zahtev da su njihova prava garantovana članom 46 Ustava povređena.
31. Dakle, Sud primećuje da zahtev podnosioca ne ispunjava uslove prihvatljivosti, jer podnosioci zahteva nisu uspeali da dokažu da su im osporenim odlukom povređena prava i slobode garantovane Ustavom.
32. Shodno tome, Sud zaključuje da je zahtev podnosioca, u skladu sa pravilom 36.2 (a) i (b) Poslovnika o radu, očigledno neosnovan i shodno tome neprihvatljiv.

IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud je u skladu sa članom 113.7 ustava, Članom 20 zakona, i Pravilom 36.2 i 56.2 Poslovnika o radu, dana 19. novembra 2013 god. većinom glasova:

ODLUČIO

- I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv;
- II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona; i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda

Prof. Dr. Enver Hasani

